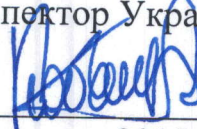

ЗАТВЕРДЖЕНО

Головний державний ветеринарний
інспектор України

Б.І. Кобаль

11 травня 2019 року
(в редакції від 08.08.2019)

**Стандартна операційна процедура
щодо включення потужностей оператора ринку
до списку експортерів харчових продуктів до країн-членів
Європейського Союзу (СОП-експорт на ЄС)**

Скорочення:

СОП- стандартна операційна процедура;

ЄС-Європейський Союз;

DG SANTE (Directorate-General for Health and Food Safety) - Генеральний Директорат з питань охорони здоров'я та безпечності харчових продуктів SANTE Європейської Комісії;

СОП офіційних лікарів - стандартна операційна процедура щодо уповноваження, оцінки знань офіційних та уповноважених лікарів та їх щоденної роботи на підконтрольних потужностях;

КО – компетентний орган Держпродспоживслужби.

Нормативні посилання:

- Закон України “Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів” (далі - Закон);
- Закон України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;
- Порядок проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 10.02.2016 № 39;
- Порядок видачі експлуатаційного дозволу, форми експлуатаційного дозволу затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 930;
- Наказ Мінагрополітики від 08.08.2019 № 446 “Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення заходу державного контролю у формі аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР”;
- Наказ Мінагрополітики від 08.08.2019 № 447 “Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю (інспектування) стосовно

додержання операторами ринку вимог законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин”;

- Вимоги щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР) затверджені наказом Мінагрополітики від 01.10.2012 № 590;

- Порядок затвердження експортних потужностей, внесення та виключення їх з реєстру затверджених експортних потужностей, затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 10.02.2016 № 38 (далі – Порядок затвердження експортних потужностей).

Мета та сфера застосування:

Метою затвердження даної СОП є визначення уніфікованого детального порядку дій державних ветеринарних інспекторів при затвердженні потужностей оператора ринку, що здійснює діяльність з виробництва та/або зберігання харчових продуктів, для експорту до країн-членів ЄС.

Сферою застосування даної СОП є діяльність державних ветеринарних інспекторів територіального та центрального рівня Держпродспоживслужби при проведенні:

- оцінки потужностей оператора ринку на відповідність вимогам ЄС;
- забезпеченні контролю за усуненням виявлених в ході оцінки невідповідностей;
- оформленні відповідних документів за результатами перевірок (актів, планів вжиття корегувальних заходів);
- підготовці аплікаційної форми щодо внесення змін (доповнення, виключення, модифікація) до переліку потужностей операторів ринку третіх країн, які мають право експортувати харчові продукти до країн ЄС;
- внесенні змін до реєстру затверджених експортних потужностей, щодо потужностей операторів ринку, які отримали право експорту харчових продуктів до країн ЄС;
- контролю за діяльністю потужності з боку державних ветеринарних інспекторів, офіційних ветеринарних лікарів та уповноважених ветеринарів.

Процедура:

Потужність оператора ринку, діяльність якої вимагає отримання експлуатаційного дозволу, затверджується як експортна потужність не раніше отримання оператором ринку такого дозволу.

Потужність оператора ринку, яка підлягає державній реєстрації, затверджується як експортна потужність не раніше проведення такої реєстрації.

Оператор ринку харчових продуктів тваринного походження (далі – оператор ринку), який має намір здійснювати експорт харчових продуктів до країн ЄС, повинен пройти оцінку відповідності процесу виробництва та/або обігу таких продуктів вимогам законодавства ЄС, процедуру затвердження експортних потужностей.

Відповідно до Порядку затвердження експортних потужностей оператор ринку подає територіальному органу Держпродспоживслужби за місцем

розташування потужності запит про затвердження експортної потужності за формою згідно з додатком 1.

Відповідно до пункту 3.2. Порядку затвердження експортних потужностей протягом 20 календарних днів після отримання від оператора ринку або уповноваженої ним особи запиту щодо затвердження експортної потужності територіальний орган Держпродспоживслужби повідомляє заявникові дату початку інспектування потужності за формою згідно з додатком 2. За результатами інспектування складається акт державного контролю встановленої форми, в якому зазначається чи відповідає потужність вимогам законодавства країн ЄС.

Відповідність потужностей оператора ринку вимогам країни призначення оцінюється за напрямками:

Потужності з виробництва м'яса птиці та продуктів з нього

https://drive.google.com/open?id=1_wPe8tuq7OL0xSr_gwJsRpP4HbmpmT6m

Потужності з виробництва рибопродуктів

<https://drive.google.com/open?id=1-msMuiuvnTvvg56GgFK8wlqAXmEnzec2>

Потужність (судно) з вилову, переробки, зберігання (транспортування) рибопродукції

<https://drive.google.com/file/d/1GqSqye6UtqMHF-xKKDXALVWRqpWPT4WX/view?usp=sharing>

Потужності з виробництва яєць та яєчних продуктів

<https://drive.google.com/open?id=1KGvdtld23UJUS8FBEb46jc8Z2S9tmeCQ>

Потужності з виробництва молочних продуктів

<https://drive.google.com/open?id=1gy32zJL3D9rvQwu2LI70mzrE5GYOgV7k>

Відповідно до частини сьомої статті 18 Закону України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин” якщо за результатами інспектування або аудиту виявлено невідповідність, в акті державного контролю наводиться детальний опис відповідних порушень законодавства. Акт державного контролю складається у двох примірниках, один з яких вручається оператору ринку протягом трьох робочих днів з дня його складення.

У разі виявлення невідповідностей, оператор ринку розробляє та впроваджує згідно з додатком 3 план коригувальних дій (далі-коригувальні дії) із зазначенням термінів усунення невідповідностей та відповідальних виконавців.

Зміст коригувальних дій та терміни їх впровадження узгоджуються із територіальним органом Держпродспоживслужби.

Оцінка виконання оператором ринку коригувальних дій здійснюється посадовими особами територіального органу Держпродспоживслужби за місцем розташування потужності, зокрема після отримання від оператора ринку відповідного звернення.

Відповідно до рекомендацій DG SANTE для вжиття заходів по забезпеченню системного обліку невідповідностей на всіх рівнях з метою забезпечення моніторингу корегувальних та примусових дій, позапланові

заходи державного контролю (нагляду) щодо визнання потужності такою що відповідає вимогам європейського законодавства здійснюються із залученням посадових осіб центрального апарату Держпродспоживслужби. За результатами перевірки складається акт державного контролю.

Відповідно до абзацу другого пункту 3.5. розділу III Порядку затвердження експортних потужностей рішення про відмову у затвердженні потужності як експортної, що містить обґрунтування причин такої відмови, оформляється наказом територіального органу компетентного органу не пізніше 15 робочих днів з дати початку інспектування та надсилається оператору ринку впродовж 5 робочих днів з дати його прийняття, крім випадків, коли таке рішення приймається компетентним органом країни призначення.

У разі відповідності потужностей оператора ринку вимогам законодавства країн ЄС територіальний орган Держпродспоживслужби письмово звертається до Держпродспоживслужби за формою, згідно з додатком 4.

До звернення підписаного керівником територіального органу Держпродспоживслужби додаються:

1) акт державного контролю, складений за результатами заходу державного контролю, завізований керівником територіального органу та відповідний перелік питань;

2) заповнений запит для внесення поправок для третіх країн згідно з додатком 5;

3) сканована копія експлуатаційного дозволу потужності оператора ринку/копія рішення (наказу) про державну реєстрації потужності оператора ринку.

У разі відповідності потужностей оператора ринку вимогам ЄС до DG SANTE надсилається відповідна апікаційна форма.

Після прийняття рішення щодо внесення перевіреної потужності оператора ринку до відповідного переліку підприємств третіх країн, які мають право постачати харчові продукти до країн ЄС та розміщення інформації про це на офіційному веб-сайті DG SANTE за посиланням https://webgate.ec.europa.eu/sanco/traces/output/non_eu_listsPerCountry_en.htm, територіальний орган Держпродспоживслужби письмово звертається до Держпродспоживслужби щодо затвердження даної потужності як експортної або внесення відповідних змін стосовно даної потужності до реєстру затверджених експортних потужностей, що розміщений за посиланням <http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Reestri>.

Держпродспоживслужба (до 14.12.2019) відповідно до статті 12 Регламент (ЄС) № 854/2004 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 29 квітня 2004 року щодо встановлення певних правил щодо організації офіційного контролю продуктів тваринного походження, призначених для споживання людиною (далі-Регламент ЄС № 854/2004), включає до переліку потужностей, що мають право на експорт в ЄС лише ті потужності, які відповідають вимогам ЄС та гарантує збереження в цьому списку лише потужностей операторів ринку, які продовжують відповідати встановленим вимогам.

Держпродспоживслужба забезпечує постійний контроль за діяльністю операторів ринку впродовж всього технологічного процесу шляхом компетентного та послідовного виконання своїх обов'язків персоналом, який

здійснює офіційний контроль на всіх рівнях, запроваджує узгоджені і задокументовані процедури контролю, створює умови для практичної підготовки персоналу, залученому до офіційного контролю.

Результати постійного (періодичного) державного контролю офіційного ветеринарного лікаря/державного ветеринарного інспектора оформлюються у вигляді чек-листа.

Чек-листи постійного/періодичного контролю на підприємствах:

- по виробництву м'яса птиці: щоденний контроль
(<https://drive.google.com/file/d/1anE7pwcsTlh3Gh5MzWo8JlhsMjLvq4Fc/view?usp=sharing>);

періодичний контроль:

(<https://drive.google.com/file/d/1UR8ecdIb1Qht6xYYjWKdK87tsJGw92--/view?usp=sharing>);

- по виробництву риби та рибопродукції: постійний
(<https://drive.google.com/file/d/1MfQgu6PlguP9qJfBjOE-FVkdPhvWFGMR/view?usp=sharing>);

щоквартальний

(<https://drive.google.com/file/d/1P8UHgzBzRAONfUiM1OGloErgrW6kpu9w-/view?usp=sharing>).

Під час заходів державного контролю перевіряється виконання вимог регламентів та директив ЄС, зазначених в додатку 6 до СОП-експорт на ЄС

Якщо під час перевірки буде виявлено невідповідності заявленим вимогам, які не створюють безпосередню загрозу здоров'ю споживачу, державний інспектор обмежується винесенням попередження оператору ринку про необхідність усунення таких порушень у технічно можливий термін, про що робить відповідний запис у акті державного контролю. У разі не усунення оператором ринку виявлених порушень, як це зазначено в акті державного контролю, компетентний орган приймає рішення про виключення потужностей або певних видів харчових продуктів, вироблених на таких потужностях, з реєстру затверджених експортних потужностей.

У випадку виявлення, при проведенні планових, або позапланових заходів державного контролю, у тому числі й за результатами щоденного (періодичного) контролю за діяльністю потужності з боку офіційних ветеринарних лікарів, невідповідностей, які не можуть бути усунені негайно та відносяться до критичних згідно з додатку 7 даної СОП, а також спричиняють випуск продукції, що не відповідає вимогам Європейського Союзу, офіційним ветеринарним лікарем\державним ветеринарним інспектором вживаються заходи, відповідно до компетенції направлені на недопущення розміщення на ринку невідповідної продукції, а саме інформування офіційним ветеринарним лікарем державного ветеринарного інспектора (згідно з додатком 4 до СОП офіційних лікарів); проведення позапланової перевірки із складанням припису, направлення від територіального КО до ЦА КО подання щодо тимчасового призупинення права експорту харчових продуктів до ЄС для даної потужності.

Алгоритм прийняття рішення щодо призупинення сертифікації/виключення потужності із списку підприємств, що мають право експорту наведений у додатку 8.

Терміни тимчасового призупинення права експорту для потужності залежать від тривалості строків, необхідних для приведення потужності у відповідність із вимогами законодавства ЄС зазначених у приписі державного ветеринарного інспектора, але не можуть перевищувати 60 календарних днів. Не пізніше ніж через 60 діб проводиться позапланова перевірка потужності за участі представника ЦА КО, в ході якої підтверджується/спростовується невідповідність потужності вимогам ЄС, й приймається рішення щодо вилучення потужності зі списку підприємств, що мають право експорту продукції до ЄС.

Компетентний орган виключає затверджену експортну потужність з Реєстру затверджених експортних потужностей у випадках:

надходження до територіального органу Держпродспоживслужби від оператора ринку заяви про виключення затвердженої експортної потужності з Реєстру або повідомлення про зміни в діяльності оператора ринку, що мають наслідком невідповідність затвердженої експортної потужності вимогам країни призначення;

ліквідації оператора ринку – юридичної особи;

припинення підприємницької діяльності оператора ринку – фізичної особи – підприємця;

недопущення оператором ринку компетентного органу або компетентного органу країни призначення до інспектування затвердженої експортної потужності;

не усунення оператором ринку виявлених державним інспектором порушень, визначених у відповідному акті державного контролю;

виявлення компетентним органом або його територіальним органом (компетентним органом країни призначення) невідповідності затвердженої експортної потужності вимогам законодавства країни ЄС;

анулювання експлуатаційного дозволу (на потужність, діяльність якої вимагає отримання експлуатаційного дозволу).

Наказ про виключення затвердженої експортної потужності з Реєстру видається компетентним органом не пізніше 5 робочих днів з дати настання однієї з обставин, визначених пунктом 5.7 розділу V Порядку затвердження експортних потужностей.

Оператор ринку має право оскаржити наказ компетентного органу про виключення потужностей або певного виду харчових продуктів, вироблених на таких потужностях, з Реєстру відповідно до законодавства.

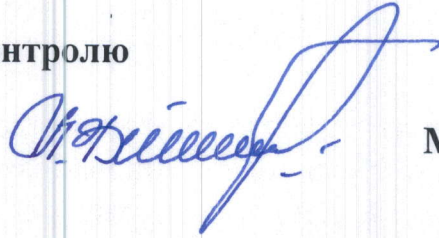
У наказі компетентного органу про виключення затвердженої експортної потужності та/або дозволених до експорту видів харчових продуктів з Реєстру зазначаються підстави такого виключення. Копія наказу надсилається (вручається) оператору ринку не пізніше 3 робочих днів з дати його прийняття.

Якщо затверджена експортна потужність за повідомленням компетентного органу країни призначення не відповідає встановленим вимогам щодо певного виду харчового продукту, який виробляється оператором ринку, компетентний орган видає наказ про виключення з Реєстру затверджених експортних потужностей відомостей про такий вид харчового продукту.

/

Якщо в результаті інспектування затверджених експортних потужностей для проведення перевірки виконання встановлених вимог компетентний орган країни призначення надасть висновок, що такі потужності не відповідають встановленим вимогам, компетентний орган України приймає рішення про тимчасове припинення функціонування потужностей або їх виключення з реєстру. Згідно з даним висновком зазначене рішення компетентного органу України не підлягає оскарженню.

**Начальник управління державного контролю
Департаменту безпеки харчових
продуктів та ветеринарної медицини**

М.В. Білоус